

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЧИТКА З ЛИСТА»**

“Фортепіано”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

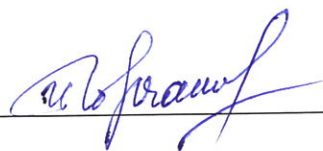
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2025**

Розробник: Тетяна АДЛУЦЬКА – викладачка циклової комісії «Фортепіано»

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Читка з листа» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

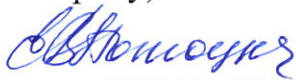
Гарант ОПП

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Читка з листа» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

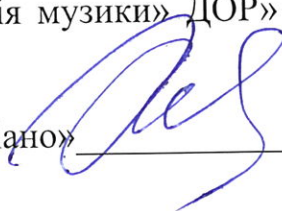
Голова ради

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Читка з листа» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Фортепіано» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «27» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії «Фортепіано»

Юлія ЖИТНА

1. Опис навчальної дисципліни

Читання з листа є одним з видів музично-виконавської праці, оволодіння якого є необхідною умовою функціонування усіх видів практичної діяльності музиканта.

Курс «Читки з листа» має тісний *Міждисциплінарний зв'язок* з іншими предметами: «Теорія музики», «Аналіз музичних творів», який забезпечує якість роботи. Продуктивність занять сприяє підвищенню рівня підготовки здобувачів з дисциплін: «Фах», «Концертмейстерський клас», «Клас ансамблю» та «Виконавська практика».

Програма «Читка з листа» передбачає обов'язкову самостійну роботу здобувача освіти.

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ЄКТС– 10	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 300	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Роки підготовки – I - IV
Тижневих годин: аудиторних – 1 самостійної роботи – 1	Освітньо – професійна програма – «Музичне мистецтво»	Семестри – I-VII
Вид контролю – поточний, підсумковий (залік)	Рівень освіти – фахова передвища освіта	Практичні заняття – 131 година
	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота –169 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1 Мета та задачі навчальної дисципліни.

Основна мета – навчити осмислено відтворювати на інструменті незнайомі музичні твори без попереднього розучування, опанувати особливості

роботи з нотним текстом, розширити професійне мислення, підвищити якість підготовки програм з фахових дисциплін.

2.2 Основні завдання навчальної дисципліни:

- Вдосконалити навички аналізу музичних творів (Форма, структура, стильові особливості тощо);
- Розвивати пам'ять, увагу;
- Виховати особистісні якості здобувача: ініціативність, самостійність, комунікабельність;
- Розширити музичні можливості здобувача, його кругозір.
- Навчити швидко опановувати нотний текст;
- Вдосконалити роботу попереднього аналізу музичного тексту, враховуючи характер, образну сферу, форму, кульмінаційні точки, засоби музичної виразності, стильові особливості;
- Вдосконалити роботу з гармонічним та структурним аналізом твору;
- Навчити відтворювати музичний твір використовуючи внутрішній слух;
- Опанувати професійну термінологію в роботі з творами;
- Вдосконалити навички ансамблевої гри.

2.3 Компетентності.

Інтегральна компетентність (ІК)

- Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

- СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.
- СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.
- СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній /виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.
- СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/ організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки. СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4 Програмні результати навчання:

- РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.
- РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.
- РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.
- РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.
- РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Матеріал курсу – твори різноманітні за стилем, жанром, фактурним принципом відповідно до рівня знань та підготовки здобувача освіти. Програма підібрана для сольного та ансамблевого виконання.

I курс		II курс		III курс	
I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр
Поточний контроль (грудень) 1. Сольне виконання твору. 2. Опитування термінології.	Поточний контроль (червень) 1. Ансамблеве виконання твору. 2. Опитування термінології.	Поточний контроль (грудень) 1. Сольне виконання твору. 2. Опитування термінології.	Поточний контроль (червень) 1. Ансамблеве виконання твору. 2. Опитування термінології.	Поточний контроль (грудень) 1. Сольне виконання твору. 2. Опитування термінології.	Поточний контроль (червень) 1. Ансамблеве виконання твору. 2. Опитування термінології.
IV курс					
VII семестр					
Підсумковий контроль (грудень) 1. Сольне виконання твору. 2. Опитування термінології.					

Орієнтовний репертуар для читання нот з листа.

1. В.Ф. Бах. Бурре, h-moll;
2. Й.С. Бах. Гавот в формі рондо, g-moll;
3. Й. Гайдн. Менует, G-dur;
4. Й. Гайдн. Адажіо, E-dur;
5. Г. Гендель. Алеманда, B-dur;
6. Г. Гендель. Арія, B-dur;
7. Г. Гендель. Арія, d-moll;
8. Е. Гріг. «Колискова», тв. 41 №1;
9. Е. Гріг. «Кобольд», тв. 71;
10. І. Гуммель. АLEGRO, тв. 42 №2;
11. І. Гесслер. Поліфонічна прелюдія №23, f-moll;
12. В. Косенко. «24 дитячі п'єси»
13. А. Кореллі. Сарабанда, e-moll;

14. Ф. Мендельсон. Пісня без слів, a-moll;
15. Л. Моцарт. Жига, D-dur;
16. М. Скорик. Народний танок;
17. Ф. Шуберт. Алегрето, c-moll;
18. Ф. Шуберт. Три німецьких танка;
19. Р. Шуман. Листок з альбому, тв.99 №4;
20. І. Беркович. «Десять п'єс для фортепіано у чотири руки»

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лек-ції	Практ.	Лабо-р	Інди-в	Сам.р
Тема 1. Професійна музична термінологія (позначки засобів музичної виразності, класифікація темпів, музична характеристика тощо)	41		17			24
Тема 2. Інструктивні твори (2-4 рівні музичної школи, які включають різні види штрихів, розмірів та ритмічних малюнків. Використання в якості вправ.)	45		21			24
Тема 3. П'єса кантиленного характеру	41		17			24
Тема 4. Велика форма (варіація, сонати, сонатини, рондо)	45		21			24
Тема 5. Поліфонічний твір епохи бароко	45		21			24
Тема 6. П'єса віртуозного характеру	41		17			24
Тема 7. П'єса ансамблевого музикування.	42		17			25
Усього годин	300		131			169

I, III, V (семестровий контроль)	II, IV, VI (семестровий контроль)	VII (підсумковий контроль)
Протягом семестру	Протягом семестру	Протягом семестру
1. Читання нот з листа в сольному виконанні; 2. Перевірка знань з професійної музичної термінології.	1. Читання нот з листа в ансамблевому виконанні; 2. Перевірка знань з професійної музичної термінології.	1. Читання нот з листа в сольному виконанні; 2. Перевірка знань з професійної музичної термінології.

5.Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені

7. Теми практичних занять

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Ознайомлення з курсом «Читка з листа». Добір репертуару для індивідуальних та самостійних занять. Надання матеріалу з музично-теоретичної частини.	17
Тема 2. Добір та виконання етюдів/п'єс елементарного рівня для опанування різних видів фактури.	21
Тема 3. Добір та виконання п'єс кантиленного характеру. Аналіз форми, фактури, гармонії, засобів музичної виразності.	17
Тема 4. Добір та виконання поліфонічних творів. Аналіз форми, фактури, гармонії, засобів музичної виразності, стилю тощо.	21
Тема 5. Добір та виконання творів великої форми (варіації, сонати, сонатини, рондо). Аналіз форми, фактури, гармонії, засобів музичної виразності, стилю тощо.	17
Тема 6. Добір та виконання творів віртуозного характеру. Аналіз форми, фактури, гармонії, засобів музичної виразності, стилю тощо.	21
Тема 7. Ознайомлення, добір та виконання ансамблевих творів.	17
Усього годин	131

8. Самостійна робота

<i>№</i>	<i>Теми</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1.	Виконання обумовленого рекомендованого репертуару читання нот з листа.	24
Тема 2.	Аналіз музичних творів з добірки рекомендованого репертуару.	24
Тема 3.	Вивчення заданої музичної термінології.	24
Тема 4.	Вдосконалення відтворення музичного твору внутрішнім слухом.	24
Тема 5.	Аналіз аплікатурних принципів в нотному тексті.	24
Тема 6.	Самостійний добір репертуару для покращення навичок читання нот з листа.	24
Тема 7.	Самостійне опрацювання методичної літератури для покращення навичок читання нот з листа.	25
Усього годин		169

9. Індивідуальні завдання

№	Завдання
1.	Розробити інструктивний матеріал для опанування швидкого прочитання нотного тексту з різними видами фактури.
2.	Скласти програму з навчальної програми відповідно особистим здібностям здобувача освіти.
3.	Підготувати нотний та методичний матеріал для опанування курсу «Читка з листа» відповідно особистим здібностям здобувача освіти.
4.	Написати план роботи для самостійної підготовки.
5.	Зробити аналіз виступу. Провести роботу над помилками.
6.	Відвідати заняття інших здобувачів освіти з курсу «Читка з листа».

10. Методи та технології навчання

Під час проведення занять використовуються такі методи:

- бесіда
- творчий
- аналіз
- пояснювально-ілюстративний
- мотиваційний
- репродуктивний

11. Контроль та оцінювання результатів

11.1 Контроль знань з дисципліни «Читка з листа» проводиться один раз за семестр на зимовій та літній сесіях, відповідно:

- виконання твору *solo* – I, III, V та VII семестри навчання;
- ансамблеве виконання твору – II, IV, VI семестри.

Наприкінці VII семестру оцінка являється екзаменаційною.

Здобувачі освіти на основі базової середньої освіти протягом першого та другого років навчання, які відповідають I та II курсу освітньо-кваліфікаційного ступеня “Фаховий молодший бакалавр”, оцінюються за 12 бальною шкалою, національною та шкалою ЄКТС. III та IV курси оцінюються за національною та шкалою ЄКТС.

Кожне оцінювання складається з двох частин:

1. Виконання незнайомого твору (сольно/ансамбль).

Максимальна кількість балів – «Відмінно»/12 б./зараховано;

2. Письмове або усне опитування музичної термінології.

Максимальна кількість балів – «Відмінно»/12 б./зараховано.

Середньоарифметична оцінка двох частин є підсумковою.

Контроль знань здійснюється двома етапами:

- виконання незнайомого твору (у сольному/ансамблевому виконанні);
- співбесіда з метою перевірки знань з професійної музичної термінології в усній або письмовій формі.

Рівень складності запропонованого нотного тексту для складання заліку має відповідність:

I курс – 5 рівень музичної школи, II курс – 6 рівень, III курс – 7, IV курс – 8 рівень.

Під час перевірки перед виконанням твору здобувач має право 2-3 хвилини використати на візуальне ознайомлення з текстом твору, логікою мови та рішенням образно-художніх задач.

Максимальна оцінка за семестр складає **«Відмінно»/12 балів/зараховано.**

Мінімальний прохідний бал – **«достатньо»/4/зараховано**

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
12-10	A	відмінно	Зараховано
9	B	дуже добре	
8-7	C	добре	
6-5	D	задовільно	
5	E	достатньо	
3	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
2-1	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11.2 Критерії оцінки знань і вмінь:

За національною шкалою	За 12 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	12-10	A

1. Заданий твір виконано впевнено, без помилок, в оригінальному темпі, з цілісним сприйняттям музичної тканини. Поліфонічні елементи, диференційність звучання мелодії та акомпанементу відтворені. Виконавець користувався засобами музичної виразності, враховував стильові особливості твору.

- Ансамблеве виконання злагоджене, впевнене. Під час гри враховується співвідношення партій між собою.

2. Впевнене знання музичної термінології.

За національною шкалою	За 12 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Дуже добре	9	B

1. Здобувач проявив себе на доброму рівні, але у виконанні твору було декілька незначних помилок, в темпі близькому до авторського. Виконавець орієнтується в структурі твору, відтворює динамічні та штрихові позначки композитора, але не вистачає цілісності сприйняття музичної тканини.

- Навички ансамблевої гри на доброму рівні. Але під час виконання втрачається співвідношення партій, допускаються незначні помилки.

2. Здобувач орієнтується в професійній музичній термінології, але допускає кілька помилок у перекладі.

За національною шкалою	За 12 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	8-7	C

1. Здобувач виконує твір на доброму рівні. Виконанню бракує впевненості, допускаються помилки. Під час гри користується авторськими засобами музичної виразності, але бракує ясності звучання та якості виконання штрихів.

- У ансамблевому виконанні зберігається вертикаль, але відчувається невпевненість, допускаються помилки.

2. Здобувач невпевнений у своїх відповідях, допускає помилки.

За національною шкалою	За 12 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	6-5	D

1. - Твір виконується на задовільному рівні. Здобувач допускає помилки, виконання невпевнене. Бідне використання динамічних відтінків, не всі штрихові позначки відтворені.

- Ансамблева гра невпевнена, достатня кількість помилок.

2. Здобувач невпевнений у своїх відповідях, допускає багато помилок.

За національною шкалою	За 12 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Достатньо	4	E

1. - Задовільне виконання твору, що виявляється у посередньому виконанні нотного матеріалу, відсутності динамічні відтінки, штрихові позначки виконуються неякісним звуком.

- Ансамблева гра невпевнена, достатня кількість помилок.

2. Здобувач невпевнений у своїх відповідях, допускає багато помилок.

За національною шкалою	За 12 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	3	FX

1. Здобувач виконуючи твір (соло/ансамбль) робить багато текстових та стильових помилок, не орієнтується у структурі твору, не виконує композиторські засоби музичної виразності та ігнорує штрихові позначки автора.

2. Професійною музичною термінологією не володіє.

За національною шкалою	За 12 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	2-1	F

1. Здобувач не в змозі виконати задані твори.
2. Професійною музичною термінологією не володіє.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за курс повної загальної (профільної) середньої освіти визначаються згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392).

Рівень досягнень	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	Здобувач фахової передвищої освіти не здатен відтворити наданий для перевірки знань музичний текст.
	Здобувач фахової передвищої освіти не звертає уваги на композиторські вказівки засобів музичної виразності, не здатен зробити структурний аналіз твору.
	Здобувач фахової передвищої освіти не знає професійної музичної термінології.
II. Середній	Здобувач фахової передвищої освіти орієнтується в наданому музичному творі (соло/ансамбль), але не може стабільно та безперервно відтворити нотний текст.
	Здобувач фахової передвищої освіти частково відтворив основний художній матеріал, звертає увагу засоби музичної виразності, але припускається помилок.
	Здобувач фахової передвищої освіти частково засвоїв музично-теоретичну термінологію, має базові знання.
III. Достатній	Здобувач фахової передвищої освіти в цілому охоплює основний художній матеріал, може зробити структурний та гармонічний аналіз твору, але під час прочитання нотного тексту ще присутні неточності.
	Здобувач фахової передвищої освіти під час виконання дотримується всіх позначок композитора.
	Здобувач фахової передвищої освіти добре засвоїв музичну термінологію.
IV. Високий	Здобувач фахової передвищої освіти не допускає помилок при виконанні нотного тексту, може зробити аналіз твору (форма, гармонія, кульмінаційні точки тощо)
	Здобувач фахової передвищої освіти під час виконання користується всіма засобами музичної виразності, без помилок виконує всі вказівки композитора, демонструє власне відчуття прочитаного твору.
	Здобувач фахової передвищої освіти впевнено засвоїв всю. Професійну музичну термінологію.

12. Методичне забезпечення

- 12.1. Робоча програма навчальної дисципліни «Читка з листа».
- 12.2. Силабус навчальної дисципліни «Читка з листа».

12.3. Рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти.

12.4. Друковані та електронні матеріали.

13. Рекомендована література

Основна

1. Гризоглазова Т.І. Методика формування навичок читання нотного тексту. *Педагогічне формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. Праць. Запоріжжя: КПУ, 2021. Вип. 75. Т.1. С. 23-26.
2. Черній В. ЧИТАННЯ НОТ З ЛИСТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МУЗИКАНТА // Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 84, том 3, 2025. – С.156-161.

Додаткова література

3. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на занятті основного музичного інструмента (фортепіано): навчально-методичний посібник. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
4. Заря Л.О. Специфіка формування навичок читання з листа нотного тексту у майбутніх вчителів музики // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. Наукових праць. – Вип. 18(23). – К., 2015. – С.182-184.
5. Кочелаба О.С. ЧИТАННЯ НОТ З ЛИСТА НА ЗАНЯТТЯХ З ФОРТЕПІАНО методичні рекомендації для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І-ІІ рівнів акредитації, - Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 12 с.
6. Опарик Л.М. Теорія та методика читання музики з листа в класі фортепіано: методичні рекомендації для студентів вищих музичних навчальних закладів. 2-ге вид. Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2014. 34 с.
7. Слободніченко Д.О. Формування навичок читання з листа хорових партитур у студентів вищих навчальних закладів: дис... канд. пед.. наук: 13.00.02. Київ, 2008. С. 34-38.

8. Ходоровський В.І. Теоретичні основи формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття* : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. Київ, 2014. С. 691-697.

Інформаційні ресурси

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, нотний фонд бібліотеки Дніпропетровської академії музики, Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua та ресурси Internet.

СПИСОК КОРИСНИХ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, нотний фонд бібліотеки Дніпровської академії музики, Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua (дата звернення: 12.06.2025)
2. Ноти українських композиторів ukrnotes.in.ua (дата звернення: 25.08.2025)
3. Національна спілка композиторів України composersukraine.org (дата звернення: 18.05.2025)